یادداشت

روایتی دیگر از تحولات در عربستان سعودی

ادامه از صفحه اول

دولت با درس‌گرفتن از شکست‌های گذشته، مانند طرح‌های ناپایدار و متمرکز تولید گندم، سیاست‌هایی را برای بهینه‌سازی مصرف آب، بهبود زنجیره ارزش تولید و افزایش سودآوری محصولات کشاورزی تدوین کرده است. سرمایه‌گذاری‌های کلان در فناوری‌های نوین، ازجمله آبیاری قطره‌ای، کشاورزی در محیط‌های کنترل‌شده (مانند گلخانه‌ها) و استفاده از گونه‌های پربازده، به کاهش تبخیر و افزایش بهره‌وری کمک کرده است. همچنین، حمایت‌های مالی و یارانه‌های دولتی به کشاورزان برای کاهش وابستگی به واردات و تقویت تولید داخلی ارائه می‌شود.

ابتکارات نوآورانه و پایدار

عربستان سعودی با سرمایه‌گذاری ۸۰۰ میلیون‌دلاری در استارت‌آپ‌ها و تحقیقات کشاورزی (Agritech)، فناوری‌هایی نظیر هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، حسگرهای الکترونیکی و نانوتکنولوژی را برای افزایش بهره‌وری به کار گرفته است. برنامه‌هایی مانند «برنامه ملی قطره» با هدف کاهش ۴۳ درصدی مصرف سرانه آب تا سال ۲۰۳۰، توسعه پروژه نمک‌زدایی آب دریا و تصفیه فاضلاب برای تأمین آب کشاورزی را دنبال می‌کند. مرکز ملی تحقیق و توسعه برای کشاورزی پایدار (Estidamah) با استفاده از تکنیک‌های پیشرفته، تا ۹۸ درصد در مصرف آب صرفه‌جویی کرده است. شرکت‌هایی مانند Topian (وابسته به NEOM) در کشاورزی مقاوم در برابر تغییرات اقلیمی و آبزی‌پروری احیاکننده فعالیت می‌کنند. همچنین طرح‌هایی مانند توسعه کشاورزی ارگانیک از طریق انجمن کشاورزی ارگانیک عربستان (SAOFA) و پروژه‌های توسعه روستایی مانند SRAD، با معرفی گونه‌های بهبودیافته (مانند سورگوم غنی‌شده)، به افزایش تولید و پایداری کمک کرده‌اند.

همکاری‌های بین‌المللی و زیرساخت‌ها

عربستان با همکاری کشورهایی مانند هلند و ایالات متحده، دانش و فناوری‌های پیشرفته کشاورزی را اخذ کرده است. صندوق توسعه کشاورزی این کشور با اختصاص ۲.۶ میلیارد دلار، به تقویت این همکاری‌ها پرداخته است. همچنین، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشاورزی، مانند سیستم‌های آبیاری کارآمد و نمک‌زدایی با انرژی تجدیدپذیر، به کاهش مصرف آب (تا ۲۰ درصد در سال‌های اخیر) منجر شده است. پروژه‌های بلندپروازانه و عظیم مانند NEOM، که شهری هوشمند با صد درصد انرژی تجدیدپذیر است و پارک انرژی تجدیدپذیر ملک سلمان، از دیگر اقدامات در راستای پایداری و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی هستند.

چشم‌انداز آینده؛ چالش‌ها و آموزه‌ها

عربستان با وجود محدودیت‌های شدید اقلیمی و منابع طبیعی، با تکیه بر چشم‌انداز ۲۰۳۰ و سرمایه‌گذاری‌های کلان در فناوری و زیرساخت، گام‌های مهمی در مسیر احیای منابع طبیعی، خوداتکایی غذایی و توسعه کشاورزی پایدار برداشته است، اما برای داوری و تأیید موفقیت نهایی بسیاری از این دستاوردها، نباید عجله کرد. این کشور با تمرکز بر نوآوری، تکنولوژی‌های سرمایه‌بر و جذب همکاری‌های بین‌المللی و اصلاح سیاست‌های کشاورزی، توانسته برخی محصولات را به خودکفایی برساند و وابستگی به واردات را کاهش دهد.

این دستاوردها با سرمایه‌گذاری سخاوتمندانه در حوزه تکنولوژی هوشمند ایجاد شده و عمدتا با حمایت کمپانی‌های بین‌المللی انجام شده است. با وجود سرمایه کافی، چالش‌هایی مانند کمبود نیروی کار ماهر، تغییرات شدید و چندجانبه اقلیمی و محدودیت منابع آبی همچنان موانع جدی هستند. موفقیت آینده عربستان در این حوزه به توانایی این کشور در حفظ تعادل بین توسعه بسیار سریع اقتصادی و پایداری زیست‌محیطی بستگی دارد. اگر این روند ادامه یابد و عربستان بتواند با تکیه بر نیروی انسانی داخلی موفق به انجام این مهم شود، عربستان می‌تواند به الگویی برای سایر کشورهای پردرآمد منطقه در مواجهه با چالش‌های امنیت غذایی تبدیل شود، اما قطعا کشورهایی با درآمد کم یا متوسط توان الگوبرداری از دستاوردهای عربستان را نخواهند داشت. ریسک تحولات سریع و بروز بی‌تعادلی در ابعاد اجتماعی و امنیتی از دیگر چالش‌های ملی حاکمان عربستان است.

پاسخ به یادداشت «شرق»

ادامه از صفحه اول

۴- اهم مغایرت‌های قانونی با اسناد بالادستی:

۱- مغایرت با بند (۶) سیاست‌های کلی محیط زیست ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۲۶ مبنی بر ضرورت بهره‌برداری متناسب با توان اکولوژیک سرزمین (پیوست ۱)

۲- مغایرت با مصوبه شماره ۳۲۷۱۹/ت۲۵۸۴۲ه مورخ ۱۳۸۱/۰۷/۱۶ مبنی بر ممنوعیت استقرار صنایع شیمیایی، در صورت دارابودن فاضلاب صنعتی در فرایند تولید در استان‌های شمالی کشور (پیوست ۲)

۳- تأکید بند ۱۱ ماده ۴ سند ملی آمایش سرزمین مصوب شورای‌عالی آمایش سرزمین مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ بر موضوع ساخت محصولات در صنایع پایین‌دستی نفت و گاز با اولویت ساخت محصولات شیمیایی و پتروپالایشگاه‌ها به‌ویژه در شبکه همکار جنوب‌غربی و پس‌کرانه‌های جنوب که نشان‌دهنده نبود هرگونه اولویت در ساخت محصولات صنایع پتروشیمی در استان‌های شمالی کشور است (پیوست ۳)

۴- عدم امکان احداث واحدهای بالادستی پتروشیمی براساس بند ۲-۲ ماده ۲ بخش صنعت و معدن سند آمایش استان مازندران (پیوست ۴)

۵- بند ۱ ماده ۳ قانون کنوانسیون مربوط به تالاب‌های مهم بین‌المللی به‌ویژه تالاب‌های زیستگاه پرندگان آبزی مورخ ۲۸/ ۱۲/ ۱۳۵۲ (کنوانسیون رامسر- پیوست ۵) و قرارگیری مکان پیشنهادی طرح داخل ذخیره‌گاه زیست‌کره که در کمیته انسان و کره مسکون یونسکو (M&B) به ثبت جهانی رسیده و احداث این پتروشیمی با قوانین حاکم بر آن در تضاد بوده و منجر به حذف این منطقه از فهرست ذخیره‌گاه‌های ثبت‌شده جهانی خواهد شد (پیوست ۶)

۶- مغایرت با طرح مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی (ICZM) اولویت برای این زمین «استعداد نسبتا مناسب برای زراعت‌های آبی» است (پیوست ۷)

۷- مفاد مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۳ ستاد ملی هماهنگی و مدیریت تالاب‌های کشور (پیوست ۸) موضوع ماده (۳) آیین‌نامه جلوگیری از تخریب و آلودگی غیرقابل جبران تالاب‌ها مصوبه شماره ۱۵۷۴۰۸/ت۵۵۰۹۶ه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۷ هیئت محترم وزیران دایر بر پیش‌بینی طرح جامع پنج‌ساله (۱۳۹۹-۱۴۰۳) احیای مجموعه تالاب‌های میانکاله و خلیج گرگان (پیوست ۹).

۵-ابهامات متعدد در فرایند اخذ مجوزهای مورد نیاز این پتروشیمی که برخی از اهم ابهامات به شرح ذیل است:

۱- با وجود مصوبه شماره ۳۲۷۱۹/ت۲۵۸۴۲ه مورخ ۱۳۸۱/۰۷/۱۶ هیئت محترم وزیران مبنی بر ممنوعیت استقرار صنایع شیمیایی در استان‌های شمالی که در فرایند تولید دارای پساب و فاضلاب صنعتی هستند، طرح فوق‌الذکر به جای کمیسیون زیربنایی درکمیسیون اقتصاد مطرح و با وجود مخالفت اعضا، نهایتا با نظر مثبت وزیر وقت نفت بدون توجه به رویکرد آمایش سرزمین تصویب شده است.

۲- مصوبه هیئت محترم وزیران به شماره ۱۵۲۵۳۶/ت۵۷۹۴۴ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ (پیوست ۱۰) با هدف ایجاد زیرساخت‌های لازم برای رفع نیاز صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، ایجاد اشتغال پایدار و با رویکرد آمایش سرزمین از طریق اجرای طرح‌های پیشران صنعت پتروشیمی با تأکید بر تکمیل زنجیره ارزش متانول/ پروپیلن تصویب شده است و استقرار این صنعت در استان به‌هیچ‌وجه با سند آمایش استان همخوانی ندارد. در این مصوبه به اجرای صنایع پتروشیمی با تأکید بر تکمیل زنجیره متانول/پروپیلن اشاره شده درحالی‌که خوراک طرح پتروشیمی امیرآباد (GTP) به میزان ۴.۱۴ میلیون مترمکعب در سال گاز طبیعی نیاز دارد که با توجه به کمبود گاز در استان‌های شمالی به‌ویژه در فصول سرد سال تخصیص این میزان گاز به نظر امکان‌پذیر نیست.

۳- همچنین مصوبه مذکور نافی ضرورت و الزام قانونی ارائه گزارش ارزیابی و اخذ تأییدیه از سازمان حفاظت محیط زیست کشور نبوده و صرف استناد به این مصوبه مجوزی برای شروع فعالیت نیست. به عبارت دیگر در صورت عدم اخذ مجوز زیست‌محیطی با وجود چنین مصوبه‌ای انجام هرگونه عملیات احداث و بهره‌برداری از طرح مذکور غیرقانونی است.

۴- وزارت صنعت، معدن و تجارت بدون استعلام از اداره کل حفاظت محیط زیست استان مازندران جواز تأسیس به شماره ۷۰۱/۵۴۰۷۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۸ (واقع در شهرستان بهشهر - پیوست ۱۱) صادر نموده است. همچنین اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان مازندران نیز بدون استعلام از اداره کل حفاظت محیط زیست استان مازندران جواز تأسیس شماره ۷۰۱/۱۲۹۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۳۱ (اصلاح جواز تأسیس- تغییر محل اجرای طرح به شهرستان میان‌دورود- پیوست ۱۲) و جواز تأسیس شماره ۷۰۱/۱۷۹۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ (تغییر نام جواز تأسیس از شرکت صنایع پتروشیمی امیرآباد مازندران با شماره ثبت ۵۶۳۱۳۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۲ و شناسه ملی ۱۴۰۰۹۳۵۸۵۳۱ به نام شرکت صنایع پتروشیمی گهر مازندران- پیوست ۱۳) صادر نموده است. لذا پیرو استعلام شماره ۲۷۳۶۸۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۳۱ اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان مازندران (پیوست ۱۴) از اداره کل حفاظت محیط زیست استان مازندران با موضوع درخواست شرکت صنایع پتروشیمی گهر مازندران مبنی بر اجرای طرح پتروشیمی براساس جواز شماره ۷۰۱/۱۲۹۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۳۱ در شهرستان میان‌دورود، اداره کل حفاظت محیط زیست استان طی نامه شماره ۱۴۰۲/۲۴۶۲/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۱۰ (پیوست ۱۵) به دلیل مغایرت محدوده اراضی با ضوابط و مقررات با درخواست مذکور مخالفت نموده است. لیکن اداره کل صنعت، معدن و تجارت شهرستان بهشهر از طرف مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان مازندران و علیرغم مخالفت اداره کل حفاظت محیط زیست استان مازندران، جواز تأسیس شماره ۳۶۸۸۵۸۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۶ (تمدید جواز تأسیس ایجادی به نام شرکت صنایع پتروشیمی گهر مازندران - تغییر محل اجرای طرح به شهرستان بهشهر - پیوست ۱۶) اقدام نموده است.

۵- گواهی تخصیص زمین از اداره منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران به شماره ۱۳۹۹/۳۳/۱۷۸۳۷ مورخ ۱۳۹۹ /۰۷/۲۹ (پیوست ۱۷) برخلاف ضوابط و مقررات مربوطه خصوصا مفاد آیین‌نامه اجرائی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران و دستورالعمل‌های مربوطه در زمینه اخذ مجوزهای لازم به‌ویژه مجوز ارزیابی اثرات زیست‌محیطی به مستأجر واگذار گردیده است؛ همچنین در زمان صدور گواهی تخصیص زمین مصوبه به شماره ۱۵۲۵۳۶/ت۵۷۹۴۴ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ توسط هیئت محترم وزیران تصویب نگردیده و مصوبه شماره ۳۲۷۱۹/ت۲۵۸۴۲ه مورخ ۱۳۸۱/۰۷/۱۶ مبنی بر ممنوعیت استقرار صنایع شیمیایی در استان‌های شمالی که در فرایند تولید دارای پساب و فاضلاب صنعتی می‌باشند، به قوت خود باقی و جاری بوده است.

۶- دادستان محترم سابق کل کشور طی نامه شماره ۹۰۰۰/۳۶۸۶۸/۱۴۰۱/۱۴۰ مورخ ۲۲/۰۵/۱۴۰۱ (پیوست ۱۸) واگذاری اراضی موصوف را غیرقانونی اعلام و دستور لغو قرارداد و استرداد آن به بیت‌المال را صادر نموده است.

۷- موافقت مقدماتی اجرای طرح پتروشیمی به شماره م ب ۳۷۲۸۰۰ مورخ ۱۳۹۹ /۱۰/۱۵ (پیوست ۱۹) از وزارت نفت که به صراحت در تبصره بند ۵-۱۰ اعلام نموده متقاضی باید پیش از آغاز عملیات اجرائی طرح و در مرحله امکان‌سنجی و مکان‌یابی، مطالعات ارزیابی اثرات زیست‌محیطی طرح (EIA) را مطابق روش اجرائی ابلاغی اداره کل HSE وزارت نفت به شماره pr-HSED-MOP-۳۲۰ انجام و به تأیید سازمان حفاظت محیط زیست برساند. طبق این تبصره مجری طرح موظف به اخذ دو تأییدیه، یکی از شرکت ملی صنایع پتروشیمی کشور و دیگری از سازمان حفاظت محیط زیست پیش از آغاز عملیات اجرائی و در مرحله امکان‌سنجی و مکان‌یابی بوده است. این در حالی است که هیچ‌کدام از دو مجوز مذکور را اخذ ننموده است. لذا وزارت نفت طی نامه شماره م.ب/۴۱۰۵۵۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۷ (پیوست ۲۰) عطف به اعلام مورخ ۱۴۰۲/۰۷/۳۰ معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری و همچنین عطف به گزارش شماره ۱/۴۳۸۵۸-۱ ص ب مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۴ معاون محترم وزیر و مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، ابطال موافقت مقدماتی به شماره م.ب ۳۷۲۸۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۵ شرکت مذکور را به‌دلیل عدم انجام تعهدات اصلی مندرج در موافقت مقدماتی و ناترازی گاز طبیعی در کشور به متقاضی اعلام نموده است.

۸- مجوزهای صمت، گواهی تخصیص زمین و موافقت اصولی وزارت نفت قبل از تصویب مصوبه شماره ۱۵۲۵۳۶/ت۵۷۹۴۴ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ هیئت محترم وزیران (بند ۴) و در مغایرت با مصوبه شماره ۳۲۷۱۹/ت ۲۵۸۴۲ه مورخ ۱۳۸۱/۰۷/۱۶، قبل از تصویب مبنی برممنوعیت استقرار این‌گونه صنایع در استان‌های شمالی می‌باشد.

۹- معاون محترم وزیر صنعت، معدن و تجارت طی نامه شماره ۴۸۲۲۸۰۳ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۲ (پیوست ۲۱) به رئیس محترم سازمان امور اراضی کشور با صدور (تمدید) جواز تأسیس مخالفت نموده است.

۱۰- اشتغال‌زایی طرح براساس جواز تأسیس در زمان بهره‌برداری کامل ۳۶۰ نفر است که در مقابل اشتغال‌زایی حاصل از پروژه‌های گردشگری، کشاورزی و... که با آمایش سرزمین استان همخوانی دارد، بسیار پایین می‌باشد.

۶- شرح مخالفت سازمان حفاظت محیط زیست

سازمان حفاظت محیط زیست با ارائه دلایل حقوقی و فنی و با توجه به گستردگی ابعاد تخریب، ابهامات و تناقضات موجود در گزارش ارزیابی زیست‌محیطی و عدم توانایی مجری و مشاور زیست‌محیطی طرح در پاسخ‌گویی به این ابهامات و تناقضات موجود در گزارش، طی مکاتبات مختلف این موارد را به مجری ابلاغ نموده و مخالفت خود را با احداث طرح پتروشیمی امیرآباد طی نامه‌های شماره ۱۴۰۱/۳۴۰/۸۳۲۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ (پیوست ۲۲)، شماره ۱۴۰۲/۳۰۰/۱۹۴۵۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۳ (پیوست ۲۳) و شماره ۱۴۰۲/۳۰۰/۱۹۴۰۲ مورخ ۱۴۰۲ /۰۵/۱۴ (پیوست ۲۴) به متقاضی اعلام نموده و مکررا طی نامه‌های ارسالی از سوی این سازمان، به مجری تأکید گردیده است که از هرگونه عملیات اجرائی قبل از اخذ مجوز ارزیابی زیست‌محیطی اجتناب نماید. اما مجری طرح صورت‌جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی (پیوست ۲۵) را که هیچ‌گونه مبنای قانونی ندارد، دستاویز قرار داده و آن را به‌عنوان مجوز و تأییدیه سازمان قلمداد می‌نماید. مجددا مخالفت با اجرای طرح مذکور طی نامه شماره ۴۱۳۱/ ۱۴۰۳/ ص مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۰۹ توسط مدیر کل وقت حفاظت محیط زیست استان مازندران (پیوست ۲۶) به مجری طرح اعلام گردیده است.

همچنین این سازمان طی نامه شماره ۱۴۰۱/۱۰۰/۱۷۰۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۰ (پیوست ۲۷) خطاب به استانداران محترم درخواست کرده است از کلنگ‌زنی طرح‌ها و پروژه‌های فاقد مجوز زیست‌محیطی که با فشارهای نامتعارف و بخشی‌نگری محض عموما در سفرهای استانی توسط مقامات ارشد کشور اتفاق می‌افتد، اجتناب نمایند.

سازمان در راستای لغو بند ۴ و ۵ مصوبه شماره ۱۵۲۵۳۶/ت ۵۷۹۴۴ هـ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ هیئت محترم وزیران مکاتباتی با رئیس‌جمهور محترم انجام داده (موضوع نامه شماره ۱۴۰۱/۱۰۰/۴۳۸۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۰۵ -پیوست ۲۸) و این درخواست طی نامه شماره ۱۹۴۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۰۱ (پیوست ۲۹) به دبیر محترم هیئت دولت جهت طرح در کمیسیون زیربنایی، صنعت و محیط زیست ارسال گردیده است. این موضوع در کمیسیون مذکور در مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۱ (موضوع نامه شماره ۲۹۱۲۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۸ - پیوست ۳۰) مطرح و به دلیل عدم حضور وزیر محترم نفت به جلسه دیگری موکول گردید. همچنین سازمان طی نامه‌های شماره ۳۶۰/۱۰۴۷-/۱/م مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۶ (پیوست ۳۱) و شماره ۴۴۷/۱۳۳۷-/۱/م مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۱ (پیوست ۳۲) خطاب به رئیس‌جمهور محترم مجددا خواستار لغو بند ۴ و ۵ این مصوبه می‌باشد.

معاون محترم حقوقی رئیس‌جمهور طی نامه شماره ۳۱۱۰۰/م/۵۱۸۳۹ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۱ (پیوست ۳۳) صراحتا اعلام می‌دارد: «با امعان نظر به انطباق مخالفت‌های سازمان حفاظت محیط زیست درخصوص اجرای طرح مزبور با اسناد بالادستی، مقررات و دستورالعمل‌های زیست محیطی و تبعات حاصل از تخریب محیط زیست تالاب میانکاله ناشی از احداث پروژه مزبور، ممنوعیت مقرر در اصل (۵۰) قانون اساسی و واگذاری غیرقانونی ۹۰ هکتار اراضی مرتعی، لغو بندهای (۴) و (۵) مصوبه شماره ۱۵۲۵۳۶/ ت ۵۷۹۴۴ ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ هیئت محترم وزیران با سند آمایش سرزمینی و سایر اسناد بالادستی مطابقت داشته و با توجه به توضیحات فوق اجرای آن اعم از اینکه توسط شرکت پتروشیمی امیرآباد یا هر شرکت دیگری انجام شود منطبق بر قانون تلقی نمی‌شود».

رئیس‌جمهور محترم طی نامه شماره ۸۰۷۰/م مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۷ (پیوست ۳۴) به ریاست سازمان اعلام نمود احداث پتروشیمی در این موقعیت به مصلحت نمی‌باشد.

سازمان در راستای رویکرد توسعه صنایع پتروشیمی به منظور جلوگیری از خام‌فروشی منابع نفت و گاز از سال ۱۳۸۲ تا سال ۱۴۰۳ بیش از ۸۰ مجوز زیست‌محیطی برای صنایع پتروشیمی کشور صادر نموده است. مجوزهای صادره حاصل صرف ساعت‌ها وقت کارشناسی و مدیریتی سازمان‌ها و ادارات مختلف دولتی می‌باشد که قابل استفاده برای این دسته از مجریان جدید خواهد بود.

۷- جمع‌بندی

سازمان حفاظت محیط زیست معتقد است مصوبه شماره ۳۲۷۱۹/ت ۲۵۸۴۲ه مورخ ۱۳۸۱/۰۷/۱۶، مبنی بر ممنوعیت استقرار صنایع شیمیایی دارای فاضلاب صنعتی در استان‌های شمالی با آگاهی و درایت تصویب گردیده و سند آمایشی استان‌های شمالی نشان می‌دهد این مناطق قابلیت بارگذاری این نوع از صنایع با این حجم از آلودگی را ندارند. ازاین‌رو سند آمایش ۳۱ استان کشور مصوب شورای‌عالی سرزمین مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ به‌عنوان سند بالادستی در استقرار صنایع مد نظر این سازمان خواهد بود. این موضوع در بند (۶) سیاست‌های کلی محیط زیست ابلاغی مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۶ مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر «ضرورت بهره‌برداری متناسب با توان اکولوژیک در سرزمین» مورد تأکید قرار گرفته است.

علی‌رغم ابلاغ دادنامه قطعی و پیگیری‌های مکرر این سازمان و دادستانی کل کشور و معاونت حقوقی رئیس‌جمهور و... لیکن تاکنون اراضی واگذارشده به شرکت مذکور، به بیت‌المال اعاده نگردیده است.

در راستای لغو بندهای (۴) و (۵) مصوبه شماره ۱۵۲۵۳۶/ ت ۵۷۹۴۴ ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ هیئت محترم وزیران، به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی کشور هیئت محترم وزیران مصوبه شماره ۱۹۸۲۱/ت ۶۴۱۰۴ ه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۹ (پیوست ۳۵) تصویب و مقرر شد:

۱- جزءهای (۴) و (۵) بند (الف) تصویب‌نامه ۱۵۲۵۳۶/ ت ۵۷۹۴۴ ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ لغو می‌شوند.

۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است نسبت به استرداد اراضی واگذارشده به شرکت صنایع پتروشیمی گهر مازندران (صنایع پتروشیمی امیرآباد مازندران) اقدام لازم را به عمل آورد.

مریم جمشیدی، مدیرکل دفتر روابط‌عمومی و امور رسانه

جدول ۵۰۵۵ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نادان- جداکردن چیزی از یک حکم کلی- اجاره‌بها ۲- هم‌جنس- رقابت‌کننده- شهرستانی در آذربایجان شرقی ۳- لیکن- گریستن- چراغ‌آویز تزئینی ۴- خاک سفالگری- دوتا صد- اهل یک شهر ۵- روشنی آتش- پناهگاه- نوار ضبط صوت ۶- قبل از ورزش- سیکل- قسمت درونی بینی ۷- میانه- ابزار پهن‌کردن خمیر- زیبایی قابل درک اما توصیف‌ناپذیر ۸- شیء- نفیس- نصیحت ۹- راهی که به آخر نمی‌رسد- مورخ ایرانی دربار غزنویان- اتاقی که بالای قبر بزرگان دینی می‌سازند ۱۰- رقم‌های بعد از ممیز در اعداد- جمع وارث- مشهور ۱۱- یکی از سه گروه مهم گیاهان زراعی- قصه‌گو- عرضه و توانایی ۱۲- خواب نیمروزی- نیستان- غصه ۱۳- نقاش چیره‌دست هلندی قرن نوزدهم- مقابل رفت- موجب شفا به لطف خدا ۱۴- اجرت- زبانه آتش- آویخته‌شده ۱۵- لباس رزم- خروشان- دانش ذاتی

عمودی:

۱- محله‌ای در شمال شهر تهران- با روشن‌شدن آن، در سر چهارراه توقف می‌کنیم ۲- هوای اطراف کره زمین- ... گفتیم و عشق آغاز شد- طلا ۳- واحد صوتی در زبان- رمزها- اساس و بنیان ۴- وسط- از القاب اشرافی زنان اروپایی- چوب‌دستی پلیس ۵- هوش و استعداد سرشار- پرنده- افسار ۶- ورزش برفی- غالب- آسانی ۷- گندمگون- درختی با میوه تلخ در دوزخ- از بیماری‌های پوستی ۸- خیس- رمانی نوشته نسرین ثامنی- تعجب زنانه ۹- سنگینی- شهری در استان فارس- ستاره پروین ۱۰- شنونده- دم گوسفند- افسار ۱۱- عارضه تجمع چرک در موضعی از بدن- غزوه سال پنجم هجرت- سحر و افسون ۱۲- از همسایگان کشورمان- از آثار شعری سیدعلی موسوی‌گرمارودی- پهلوان ۱۳- حمام خودروها- عرصه، میدان- سارق ۱۴- راه میان‌بر- زنان عرب- گلی زیبا ۱۵- مرید- ضیافت

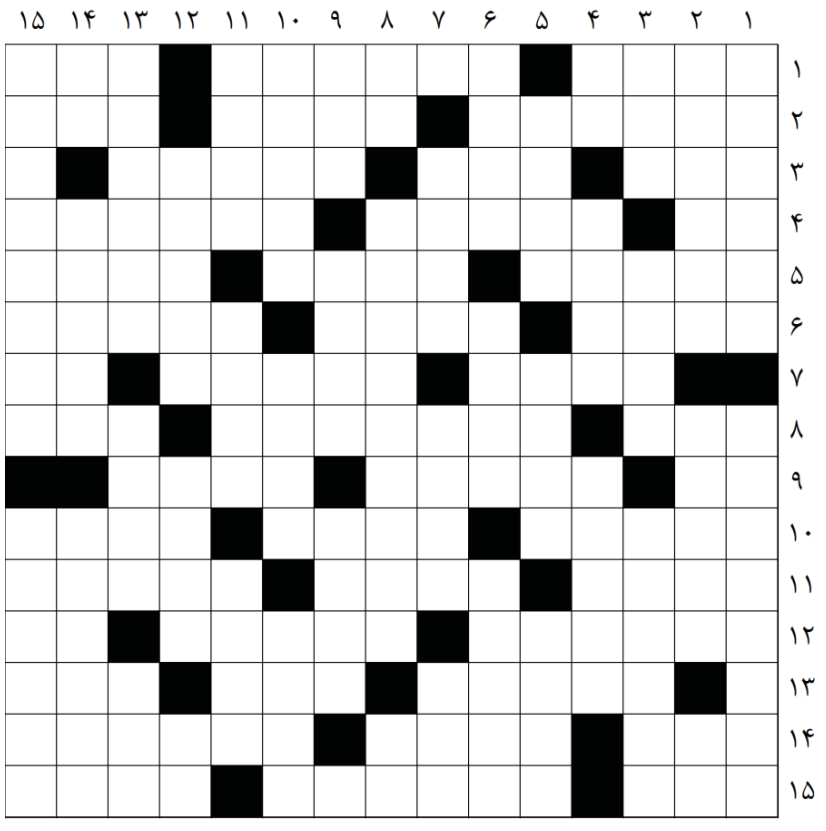

حل سودوکو ۴۰۵۰

۳	۲	۵	۱	۹	۶	۸	۷	۴
۷	۹	۱	۳	۴	۸	۵	۶	۲
۶	۴	۸	۷	۵	۲	۳	۹	۱
۴	۶	۷	۵	۳	۹	۱	۲	۸
۱	۵	۹	۸	۲	۴	۶	۳	۷
۸	۳	۲	۶	۷	۱	۹	۴	۵
۲	۱	۴	۹	۶	۵	۷	۸	۳
۵	۷	۶	۴	۸	۳	۲	۱	۹
۹	۸	۳	۲	۱	۷	۴	۵	۶

۷	۲	۵	۶	۸	۹	۳	۴	۱
۸	۴	۶	۳	۵	۱	۷	۹	۲
۱	۹	۳	۷	۲	۴	۸	۶	۵
۵	۱	۹	۴	۳	۸	۲	۷	۶
۲	۳	۴	۹	۷	۶	۱	۵	۸
۶	۷	۸	۵	۱	۲	۹	۳	۴
۳	۵	۱	۲	۶	۷	۴	۸	۹
۹	۶	۲	۸	۴	۳	۵	۱	۷
۴	۸	۷	۱	۹	۵	۶	۲	۳

حل جدول ۵۰۵۴

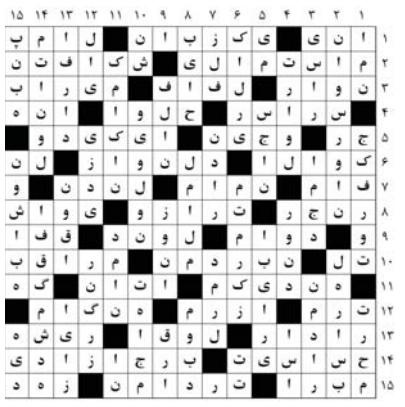

سودوکو سخت ۴۰۵۱

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۱	۹							۲
		۸			۵		۱	
	۶	۳	۱	۹				۴
						۴		
۸	۱			۵			۲	۶
		۴						
۶				۱	۹	۲	۴	
	۸		۷			۵		
۴							۶	۸

سودوکو ساده ۴۰۵۱

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۵	۳				
	۳					۹		۵
					۸	۴		
	۷	۸		۶			۱	۹
	۱						۸	
۵	۶			۸		۲	۴	
		۹	۸					
۶		۴					۷	
				۵	۲			